

Психологічні науки

Чемісова Т. С.,
кандидат психологічних наук, викладач психології
Полтавського базового медичного коледжу

Гречка Л. С.,
викладач української мови та літератури
Полтавського базового медичного коледжу

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДОПОМОГА СТУДЕНТАМ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНИХ ПЕРЕНАВАНТАЖЕНЬ

Великий розрив між кількістю інформації та можливістю сучасної людини її засвоїти постійно зростає. Це зумовило появу такого психологічного явища, як інформаційна тривога. Як твердив Девід Шенк, що надмір інформації став забруднювачем і утворив «смог даних». Він додає: «Смог даних заважає, він відбирає хвилини спокою та перешкоджає роздумам, що так потрібні... Він виснажує нас тривогою» [3]. Людство тоне в потоках даних, але сповнене жаги все нових та нових знань. В освіті збільшення інформації призвело до великого нагромадження навчального матеріалу, надмірного ускладнення мови посібників та підручників, швидкого прискорення темпу навчання. Сучасний студент щоденно відчуває на собі величезний інформаційний тиск. Проблема інформаційного та нервового перевантаження постала вже в ХІХ столітті. Вона перебувала в центрі уваги відомих зарубіжних та вітчизняних учених – Я. Коменського, Й. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, К. Ушинського, А. Макаренка, В. Сухомлинського та ін.

Перевантаження інформацією супроводжує студентів протягом усього навчання. Свого апогею воно сягає, коли майбутні випускники закладу виконують тести зовнішнього незалежного оцінювання та пишуть «Крок М». На думку Р. Штернберга, одного з найвидатніших фахівців США в галузі

досліджень ментальної діяльності, негативні оцінки, отримані під час тестування, здатні дестабілізувати психіку, підірвати їхню віру в себе. Відомий педагог – гуманіст Ш. Амонашвілі називає тести «стихійним лихом». Учений гостро виступає проти «цькування тестами», яке, на його переконання, відбувається в сучасній освіті: «Що є тести – сума системних знань? Ні, тести не є такі знання, вони й не допомагають дитині систематизувати у собі такі знання. Тести – це штучно й протиприродно утворений сумбур так званої інформації... Тести – чужорідне тіло для освіти».[1] Як відомо, подача великої кількості інформаційних сигналів, швидка їх зміна, необхідність робити вибір із багатьох варіантів рішень, часові обмеження в процесі цього вибору, наявність кодованої інформації є факторами підвищеного інформаційного ризику. Поєднання кількох таких факторів становить особливу небезпеку для нервової системи учня. Як зазначає Тоффлер, «швидкоплинність і новизна – це вибухонебезпечна суміш» [2].

Для того, щоб дітям якомога швидше подолати навчальні перенавантаження, потрібно навчитися контролювати темп власного життя, чергуючи періоди напруження з періодами розслаблення. Реорганізація освітньої системи в умовах переходу до інформаційного суспільства повинна передбачити широке використання можливостей просторово-образного способу пізнання з одночасним обмеженням логічно-раціональної діяльності. Вітчизняний та зарубіжний педагогічний досвід дозволяє визначити такі важливі шляхи оптимізації навчального процесу:

- зменшення загального інформаційного навантаження через послідовне застосування діяльнісного підходу; визначення мінімумів обов'язкових знань із кожного предмета;
- забезпечення презентації обов'язкових умінь та навичок у вигляді опорних таблиць із максимально ущільненою та структурованою інформацією;
- зниження рівня абстрактності у викладі навчального матеріалу;

- переорієнтація уваги з кількісних на якісні показники навчального процесу шляхом подальшого застосування особистісно-орієнтованого підходу до учнів та вчителів;

- зменшення інтенсивності темпу навчальної діяльності;

- важливою складовою навчання у коледжі є самостійне оволодіння знаннями за допомогою додаткових джерел інформації.

Вважаємо, що більш широке й послідовне використання форм роботи допоможуть зняти психологічне напруження, сформують образно-емоційний і духовний світ особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Истина школы. – К.: СПД Богданова А.М., 2006.
2. Уилсон Р.А. Психология эволюции. – К.: Янус, 1999 8. Ушаков Г.К. Профилактика нервно-психических расстройств у детей. – М.: Знание, 1996.
3. Data Smog [Електронний ресурс] Смог даних.– Режим доступу: https://ru.qwe.wiki/wiki/Data_Smog . – Заголовок з екрану.